

Verweernota Fluvius Antwerpen, Fluvius Limburg,
Fluvius West, Gaselwest, Imewo, Intergem, Iveka,
Iverlek, PBE en Sibelgas

fluvius.
Tot bij u

Verweernota

Ingebrekestelling plaatsing DM
na aanmelding decentrale
productie (artikel 3.1.52, §1,
vijfde lid Energiebesluit)

hoorzitting 23 augustus 2023

Inhoudstafel

VERWEERNOTA HOORZITTING 23 AUGUSTUS 2023	2
1 INLEIDING	2
1.1 BRIEF VREG VAN 29 JUNI 2023	2
1.2 REACTIE FLUVIUS	3
2 WETTELIJK KADER INZAKE PLAATSING VAN DIGITALE METERS	3
2.1 ARTIKEL 4.1.22/2 ENERGIEDECREET	3
2.2 ARTIKEL 3.1.52, §1 ENERGIEBESLUIT	4
2.3 ARTIKEL 3.1.52, §1, VIJFDE LID ENERGIEBESLUIT	4
3 CONTRACTUEEL KADER VOOR DE UITVOERING VAN DE VERPLICHTINGEN INZAKE DIGITALE METERS	5
3.1 2018: PLAATSING EERSTE OPDRACHT VOOR ONTWIKKELING, LEVERING EN EXPLOITATIE VAN DIGITALE METERS	5
3.2 2020: EXTRA OPDRACHTEN NA DE BESLISSING VAN DE VLAAMSE REGERING OM TE VERSNELLEN	6
4 GAME CHANGERS: VERSNELLING, PANDEMIE, ARREST GRONDWETTELIJK HOF, STIJGENDE ENERGIEPRIJZEN, OORLOG IN OEKRAÏNE	6
4.1 WETTELIJKE VERSNELLING UITROL	7
4.2 CORONA-PANDEMIE	7
4.3 ARREST GRONDWETTELIJK HOF	8
4.4 STIJGENDE ENERGIEPRIJZEN	8
4.5 OORLOG IN OEKRAÏNE	9
4.6 ANDERE BELANGRIJKE OMGEVINGSFACTOREN	9
4.7 GEVOLGEN VAN DEZE GAME CHANGERS EN ANDERE OMSTANDIGHEDEN	10
5 OVERLEG EN AFSTEMMING MET STAKEHOLDERS EN VREG	10
6 CORRECTIE EN NUANCERING VAN DE VREG-CIJFERS	11
6.1 RECHTZETTINGEN VOOR DE CIJFERS BINNEN DE DOOR DE VREG BEOORDEELDE PERIODES	11
6.1.1 Voorafgaande verduidelijkingen bij de maandelijkse rapportering	11
6.1.2 de rapportering bevat nog grootverbruiksmetingen	12
6.1.3 de rapportering bevat nog installaties in dienst genomen voor 1 januari 2021	13
6.1.4 de rapportering bevat nog installaties waar complexe werken nodig zijn voor de digitale meter kan geplaatst worden	14
6.1.5 de rapportering bevat nog installaties waar sprake is van een weigering van de digitale meter door de netgebruiker	15
6.2 NUANCERING VAN VREG-CIJFERS: INHAALBEWEGING	16
7 TOTAAL AANTAL GEPLAATSTE DIGITALE METERS BIJ DECENTRALE PRODUCTIE < OF = 10 KVA SEDERT UITROL	19
8 BEOORDELING VAN DE INGEBREKESTELLING	20

8.1	AANPASSING EN NUANCERING VAN DE DOOR DE VREG VERMELDE AANTALLEN LAATTIJDIG GEPLAATSTE METERS.....	20
8.2	BIJKOMENDE DECENTRALE PRODUCTIE EN UITBREIDING VAN BESTAANDE INSTALLATIES.....	20
8.3	RECHTVAARDIGING INZAKE DE PLAATSINGSTERMIJN	21
9	CONCLUSIE.....	22

Verweernota hoorzitting 23 augustus 2023

1 Inleiding

1.1 Brief VREG van 29 juni 2023

Bij brief van 29 juni 2023 stelt de VREG de distributienetbeheerders Fluvius Antwerpen, Fluvius Limburg, Fluvius West, Gaselwest, Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, PBE en Sibelgas (hierna aangeduid als 'de distributienetbeheerders' en / of 'Fluvius') in gebreke wegens de niet-naleving van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid van het Vlaams Energiebesluit van 19 november 2010 omdat Fluvius System Operator, handelend als werkmaatschappij in naam en voor rekening van de distributienetbeheerders de plaatsingstermijn voor digitale meters bij aanmelding van nieuwe PV-installaties tussen 1 januari 2022 en 31 oktober 2022 en bij aanmelding van uitbreidingen van bestaande of bijkomende PV-installaties tussen 1 januari 2022 en 31 januari 2023 niet in alle gevallen heeft nageleefd.

In haar brief van 29 juni zet de VREG de redenen uiteen op grond waarvan zij tot deze vaststelling komt.

De ingebrekestelling betreft twee onderdelen:

1. het overschrijden van de plaatsingstermijn bij aanmelding van nieuwe PV-installaties tussen 1 januari 2022 en 31 oktober 2022 en bij aanmelding van uitbreidingen van bestaande of bijkomende PV-installaties tussen 1 januari 2022 en 31 januari 2023;
2. de plaatsing van digitale meters op uiterlijk 31 december 2023 bij netgebruikers waarbij de plaatsingstermijn in de hierboven vermelde periodes werd overschreden.

De VREG meldt in haar brief van 29 juni dat zij in die brief niet ingaat op de eerder door Fluvius aangevoerde redenen voor de niet naleving van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid van het Energiebesluit, omdat de door Fluvius aangevoerde redenen geen afbreuk doen aan de vaststelling van deze niet naleving. De VREG roept de distributienetbeheerders op voor een hoorzitting, waarbij zij de mogelijkheid zullen hebben om hun standpunt met betrekking tot de ingebrekestelling mondeling kenbaar te maken.

Tevens wordt de distributienetbeheerders de mogelijkheid gegeven om hun standpunt schriftelijk kenbaar te maken. Dit schriftelijk standpunt dient uiterlijk op datum van de hoorzitting (dit is op 23 augustus 2023) via e-mail te worden overgemaakt aan de VREG. Het schriftelijk verweer kan na

de hoorzitting nog worden aangevuld binnen de termijn van 14 dagen die geldt voor het overmaken van opmerkingen op het ontwerpverslag van de hoorzitting.

1.2 Reactie Fluvius

In antwoord op de brief van de VREG van 29 juni 2023, heeft Fluvius in eerste instantie per e-mail van 13 juli 2023 aan de VREG gemeld dat zij namens de distributienetbeheerders aanwezig zal zijn op de hoorzitting en hierbij zal vertegenwoordigd worden door [REDACTED] en [REDACTED].

Naast de argumentatie die hoger vermelde personen namens de distributienetbeheerders uiteen zullen zetten op de hoorzitting wensen de distributienetbeheerders een schriftelijke verweernota neer te leggen.

Onderhavige verweernota is het schriftelijk standpunt van de distributienetbeheerders dat zij uiterlijk op datum van de hoorzitting overmaken, onder voorbehoud van verdere aanvulling na de hoorzitting waartoe zij door de VREG in de mogelijkheid gesteld zijn.

2 Wettelijk kader inzake plaatsing van digitale meters

2.1 Artikel 4.1.22/2 Energiedecreet

Via het decreet van 26 april 2019 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (hierna: 'het Energiedecreet'), wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet¹, heeft het Vlaams Gewest de verplichtingen van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn² inzake uitrol van digitale meters omgezet in de Vlaamse energiewetgeving.

Artikel 17 van het decreet van 26 april 2019 voert voor het eerst een concrete regeling voor de plaatsing van digitale meters in Vlaanderen in via de wijziging van artikel 4.1.22/2 van het Energiedecreet³.

Artikel 4.1.22/2 werd nadien nog twee maal gewijzigd, nl. met een decreet van 7 mei 2021⁴ en een decreet van 4 juni 2021⁵, in beide gevallen ten gevolge van het arrest nr. 5/2021 van het Grondwettelijk Hof over de digitale meters (cfr. infra).

¹ B.S. 5 juni 2019

² Richtlijn 2019/944/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU

³ Artikel 4.1.22/2 bestond reeds en stelde dat de Vlaamse Regering de situaties bepaalt waarin de netbeheerder een slimme meter plaatst. De Vlaamse Regering heeft echter geen regeling in die zin uitgevaardigd. Dat gebeurde voor het eerst met de regeling van het wijzigingsdecreet van 26 april 2019.

⁴ Decreet van 7 mei 2021 tot wijziging van artikel 4.1.22/2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (B.S. 1 juni 2021)

⁵ Decreet van 4 juni 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de plaatsing van een elektronische meter zonder communicatiemiddel en het vermijden van het meermaals aanrekenen van elektriciteitsdistributietarieven voor het gebruik van het elektriciteitsdistributienet (B.S. 15 juni 2021)

2.2 Artikel 3.1.52, §1 Energiebesluit

Op basis van de decretale machtiging voorzien in artikel 4.1.22/2 van het Energiedecreet, bepaalde de Vlaamse Regering de timing en de modaliteiten voor de uitrol van de digitale meters via artikel 3.1.52, §1 van het Vlaams Energiebesluit van 19 november 2010 (hierna: 'het Energiebesluit').

De uitrolverplichting van digitale meters startte op 1 juli 2019 en voorzag er bij de opstart in dat alle kleinverbruiksmeterinrichtingen uiterlijk op 1 januari 2034 over een digitale meter zouden beschikken.

Artikel 3.1.52, §1 werd nadien nog vijf maal gewijzigd, nl. met de Besluiten van de Vlaamse Regering van 17 juli 2020⁶, 18 december 2020⁷, 23 april 2021⁸, 9 juli 2021⁹ en 2 december 2022¹⁰.

Met het Besluit van 17 juli 2020 besliste de Vlaamse Regering om de uitrol van digitale meters in Vlaanderen te versnellen. Hierdoor werden de distributienetbeheerders verplicht om de volledige uitrol van de digitale meters in het segment van de huishoudelijke aansluitingen (kleinverbruiksmeterinrichtingen) te realiseren op 1 juli 2029 waarbij 80% van de analoge meterinstallaties vervangen dient te zijn door een digitale meter tegen 31 december 2024 (onafhankelijk van de aanwezigheid van decentrale productie op het toegangspunt).

2.3 Artikel 3.1.52, §1, vijfde lid Energiebesluit

De verplichting tot het plaatsen van een digitale meter op toegangspunten waar nieuwe of bijkomende installaties voor decentrale productie van elektriciteit worden geplaatst of waar uitbreidingen van bestaande installaties worden uitgevoerd, is vervat in het vijfde lid van artikel 3.1.52, §1. De ingebrekestelling van de VREG van 29 juni 2023 heeft specifiek betrekking op dit vijfde lid. Ook dit vijfde lid werd sedert de invoering herhaaldelijk gewijzigd.

Via het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021 werd de datum vanaf wanneer de plaatsing van digitale meters ingeval van aanmeldingen van uitbreidingen van bestaande PV-installaties verplicht werd, toegevoegd in de tekst, zodat de eerste zin van dit lid als volgt luidt: "Bij

⁶ Besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 wat betreft de maximale uitrol van digitale meters (B.S. 19 augustus 2020)

⁷ Besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 (B.S. 30 december 2020)

⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het Energiebesluit van 19 november 2010 en van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (B.S. 30 december 2020)

⁹ Besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het invoeren van een retroactieve investeringspremie voor PV-eigenaars waarvoor de virtuele terugdraaiende teller wegvalt (B.S. 15 juli 2021)

¹⁰ Besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2022 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie (B.S. 27 januari 2023)

aanmelding van nieuwe decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA, bijkomende installaties, of een uitbreiding van bestaande installaties vanaf 1 oktober 2021 worden de digitale meters geplaatst binnen de negentig dagen na de aanmelding van de nieuwe installatie, bijkomende installatie of uitbreiding van de bestaande installatie.”¹¹

Daarnaast werd bij Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2023¹² een artikel 12.3.36 ingevoegd in het Energiebesluit dat een (tijdelijke) afwijking voorziet op de bepalingen van het vijfde lid van artikel 3.1.52, §1 van het Energiebesluit voor de verplichting tot plaatsing van digitale meters ingeval van aanmelding van nieuwe PV-installaties. Artikel 12.3.36 luidt als volgt: *“In afwijking van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid, worden bij aanmelding van nieuwe decentrale productie-installaties met een maximaal AC-vermogen van 10 kVA vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 augustus 2023 de digitale meters geplaatst binnen de 180 dagen na de aanmelding van de nieuwe installatie.”*

3 Contractueel kader voor de uitvoering van de verplichtingen inzake digitale meters

3.1 2018: plaatsing eerste opdracht voor ontwikkeling, levering en exploitatie van digitale meters

Anticiperend op de bepalingen van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn en de omzetting daarvan in de Vlaamse energiewetgeving, hadden de distributienetbeheerders al een overheidsopdracht georganiseerd in de loop van 2017 dewelke begin 2018 leidde tot een getekende overeenkomst (de opdracht voor ‘Meters en Datacaptatie 1’, hierna: ‘MDC1’).

Deze overeenkomst betreft de ontwikkeling en levering van digitale meters en de exploitatie van de geïnstalleerde meters en de daaraan gekoppelde IT-systemen en software.

De distributienetbeheerders voorzien op dat ogenblik om de plaatsing van de digitale meters uit te voeren via eigen personeel en middelen (Directie Netuitbating) samen met hun reguliere aannemers voor aansluitingen.

¹¹ Voor de datum van “1 oktober 2021” ingevoerd werd, werden twee andere data voorzien waarop deze verplichting van toepassing zou worden. In een ontwerp Besluit van de Vlaamse Regering van 12 februari 2021 was dit nog “1 april 2021”, daarna veranderde dit naar “1 juli 2021” (ontwerp Besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 2021) om tenslotte aangenomen te worden met de datum “1 oktober 2021” (goedkeuring ontwerp Besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021). Het was ook lange tijd onduidelijk of de datum van “1 oktober 2021” alleen betrekking had op de aanmeldingen van uitbreidingen van bestaande en bijkomende installaties dan wel of deze ook betrekking had op aanmeldingen van nieuwe PV-installaties.

¹² Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2023 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de verplichte installatie van fotovoltaïsche zonnepanelen op dakoppervlakten (B.S. 14 juni 2023)

3.2 2020: extra opdrachten na de beslissing van de Vlaamse Regering om te versnellen

Door de beslissing van de Vlaamse Regering om de uitrol van digitale meters te versnellen¹³, zien de distributienetbeheerders zich genoodzaakt om extra overheidsopdrachten voor levering en plaatsing van digitale meters te lanceren.

Dit manifesteert zich in twee nieuwe procedures.

Tengevolge van de versnelling wordt een nieuwe opdracht gelanceerd voor ontwikkeling, levering en exploitatie van digitale meters en aanverwante systemen (de opdracht voor 'Meters en Datacaptatie 2', hierna: 'MDC2'). Deze opdracht werd gepubliceerd in september 2020 en geplaatst in juni 2021.

Om dezelfde reden wordt ook een nieuwe opdracht gelanceerd voor de plaatsing van digitale meters zodat dit niet meer enkel door de reguliere diensten en aannemers van Fluvius dient te gebeuren (de opdracht 'Versnelde Uitrol van de Digitale Meters in Vlaanderen (Aannemerij)', hierna 'de Versnellingsaannemers'). Deze opdracht werd gepubliceerd in april 2020 en de daaruit voortvloeiende raamovereenkomsten werden met drie aannemersconsortia afgesloten in de periode december 2020 – januari 2021.

De verschillende opdrachten dienden reeds herhaaldelijk via change requests gewijzigd te worden ten gevolge van het steeds wijzigende wettelijke en feitelijke kader.

4 Game changers: versnelling, pandemie, arrest Grondwettelijk Hof, stijgende energieprijzen, oorlog in Oekraïne

De succesvolle uitvoering van het uitrolprogramma voor digitale meters vergt een stabiele, voorzienbare omgeving, zowel op het vlak van wettelijke en regulatoire verplichtingen als op het vlak van de maatschappelijke gedragenheid bij de doelgroepen van het programma. Een dergelijk uitrolprogramma is dan ook erg uitzonderlijk en is geen 'ongoing business' voor distributienetbeheerders. Het behoort zeker niet tot hun normale bedrijfsvoering. Dit blijkt alleen al uit het feit dat de technologie van de mechanische energiemeters decennialang ongewijzigd is gebleven. De uitvoering van een uitrolprogramma voor digitale meters bij alle laagspanningsnetgebruikers is dus, zelfs in normale omstandigheden, een enorme uitdaging voor de distributienetbeheerders.

Nadat de uitrolverplichting voor de distributienetbeheerders in Vlaanderen ingevoerd werd, deden zich echter enkele onvoorzienbare omstandigheden voor die bovenop de uitdaging an sich

¹³ Besluit van de Vlaamse Regering van 17 juli 2020 tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 wat betreft de maximale uitrol van digitale meters (B.S. 19 augustus 2020)

kwam die de realisatie van dergelijk programma is voor de distributienetbeheerders en die gerust als 'game changers' kunnen gekwalificeerd worden voor dat uitrolprogramma.

De voorbije jaren kunnen daardoor bezwaarlijk gekenmerkt worden als een stabiele en voorzienbare omgeving. Integendeel kan eerder gesproken worden van een 'roller coaster'-omgeving met 'ups' en 'downs' door telkens nieuwe, wijzigende omgevingsfactoren en randvoorwaarden binnen dewelke de distributienetbeheerders hun verplichtingen moeten nakomen.

Die 'ups' en 'downs' hadden o.m. tot gevolg dat het draagvlak voor digitale meters voor netgebruikers met decentrale productie op een gegeven ogenblik quasi volledig werd weggeslagen (wat tot op heden nog steeds een bepaald negatief effect vertoont).

Daaropvolgende, nieuwe onvoorziene omstandigheden hadden op hun beurt het omgekeerde effect...: er volgde een onverwachte verhoogde vraag naar de digitale meter in combinatie met decentrale productie).

4.1 Wettelijke versnelling uitrol

Om te beginnen wordt het tempo van de uitrol door de wetgeving gewijzigd (i.e. versneld) op een ogenblik waarop de distributienetbeheerders reeds een uitrolprogramma opgesteld hebben en uitvoeren via bestaande contracten voor de levering van digitale meters om te voldoen aan de dan bestaande verplichtingen. De volledige uitrol moet nu vijf jaar sneller dan oorspronkelijk voorzien uitgevoerd zijn.

Het spreekt voor zich dat dergelijke versnelling 'en cours de route' een belangrijke impact heeft op de organisatie, de onderaannemers en het uitrolprogramma. De uitvoering van de verplichting om digitale meters prioritair te plaatsen bij klanten die decentrale productie aanmelden komt hierdoor uiteraard ook onder druk te staan.

4.2 Corona-pandemie

De corona-pandemie dateert reeds van 2020 maar bleef ook in 2021 dominant.

Ze had in eerste instantie tot gevolg dat aanvoerketens volledig stil lagen of verstoord werden. Zo werd ook de levering van digitale meters ernstig verstoord. Ook werken voor aansluitingen en andere klantgerichte activiteiten konden in die periode slechts in beperkte mate uitgevoerd worden. Dit creëerde een backlog die nadien moest ingehaald worden.

De naweën hiervan zijn tot op vandaag globaal maar ook voor de Vlaamse distributienetbeheerders voelbaar.

4.3 Arrest Grondwettelijk Hof

Naar aanleiding van een vernietigingsberoep dat o.m. door de VREG werd ingediend, heeft het Grondwettelijk Hof bij arrest van 14 januari 2021 een door het Vlaams Gewest uitgevaardigde overgangsregeling voor netgebruikers met een decentrale productie-installatie die een digitale meter krijgen, vernietigd.

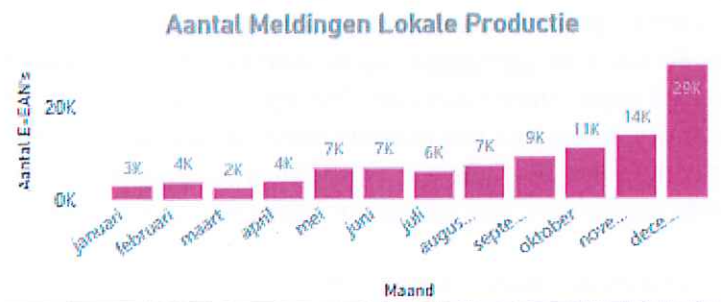
Dit arrest sloeg op dat ogenblik het maatschappelijk draagvlak voor de uitrol van de digitale meter quasi volledig weg. En dit niet alleen bij prosumenten maar bij een ruimere groep van (residentiële) netgebruikers, ook bij netgebruikers die niet beschikten over een decentrale productie-installatie.

Het arrest heeft aanleiding gegeven tot campagnes met modelbrieven tegen de digitale meter die via facebookgroepen en andere sociale media ruim verspreid werden. De negatieve uitstraling van dit arrest heeft zich zeer lang laten voelen en bij een bepaalde groep netgebruikers leidt dit ook vandaag nog tot een principiële afwijzing van de plaatsing van de digitale meter.

4.4 Stijgende energieprijzen

In de loop van 2021 vertoonde de Europese en Vlaamse energiemarkt een voorheen ongekend fenomeen in de vorm van steeds toenemende groothandels- en later retailprijzen, in eerste instantie voor gas en nadien ook voor elektriciteit. In Vlaanderen leidden deze onverwachte prijsstijgingen eind 2021 uiteindelijk tot het faillissement van enkele energieleveranciers.

De stijging heeft zich nog verder gezet in 2022 en de hoge energieprijzen hebben zich nadien gehandhaafd waardoor de interesse voor decentrale productie opnieuw toenam en heel wat nieuwe PV-installaties geplaatst werden. Hierdoor steeg ook het aantal meldingen van nieuwe installaties stelselmatig in de loop van het jaar om te pieken op het einde van 2022, zoals blijkt uit deze tabel:.

De interesse in de digitale meter nam ook toe bij klanten die niet beschikten over een decentrale productie-installatie. Door de energiecrisis, wilden zij gebruik maken van de nieuwe diensten die via Fluvius-Databeheer in de markt werden gezet, zoals maandelijkse afrekening door de energieleveranciers, energiedelen, mijn.fluvius.be,...

Om die reden zagen we in dezelfde periode ook een enorme toename van het aantal opdrachten tot plaatsing van een digitale meter op aanvraag, d.w.z. de plaatsing van digitale meters buiten het reguliere uitrolprogramma (zie tabel). In dat geval moet de digitale meter binnen de 30 dagen na ontvangst van de goedgekeurde offerte geplaatst worden¹⁴.

4.5 Oorlog in Oekraïne

De oorlog in Oekraïne die startte in februari 2022 heeft op zijn beurt ook tot een andere shift in de energietransitie geleid. Door de plotse onzekerheid van continue gasleveringen, zijn veel meer netgebruikers gaan inzien dat energievoorziening met hernieuwbare energiebronnen meer bevoorradingszekerheid geeft. De vraag naar warmtepompen verdubbelde in de loop van 2022 ([Aantal warmtepompen verdubbeld in 2022 - Livios](#)). Tegelijk verdubbelde in Vlaanderen ook het aantal geplaatste PV-installaties (zie: [Vlaanderen kreeg in één jaar tijd bijna 100.000 extra zonnepaneelinstallaties erbij | Vlaanderen.be](#)).

4.6 Andere belangrijke omgevingsfactoren

De hierboven vermelde omstandigheden gaan gepaard met een situatie waarin technische bedrijven hun vacatures slechts moeizaam ingevuld krijgen. Er is een war for talent gaande en het is niet enkel Fluvius die hiermee geconfronteerd wordt. Dit uit zich ook in de beperkte beschikbaarheid van gespecialiseerde aannemers op de markt en de mate waarin deze voldoende opgeleid personeel op veilige wijze kunnen inzetten. Tegelijk met de uitrol van de digitale meters voor elektriciteit en gas vindt immers ook een massale uitrol van glasvezel plaats. Tevens startten de waterbedrijven met de uitrol van de digitale watermeter. Voor al deze programma's wordt beroep gedaan op dezelfde aannemers, wat de war for talent nog acuter maakt...

Fluvius werd in de voorbije jaren ook geconfronteerd met aanleverproblemen van randmaterialen, zoals automaten, deksels, gasdrukregelaars,....

Tenslotte geldt ook dat de door de wetgeving opgelegde (en tijdens de uitvoering nog versnelde) timing van het uitrolprogramma van digitale meters er in geen geval toe mag leiden dat aannemers op onveilige wijze te werk gaan. Op veiligheid mag op geen enkele wijze ingeboet

¹⁴ Artikel 3.1.55, vijfde lid Energiebesluit

worden. Los van het mogelijk menselijk leed en de materiële schade die veiligheidsincidenten met elektriciteit en gas kunnen veroorzaken, dient Fluvius haar burgerlijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid terzake te vrijwaren. Helaas diende Fluvius vast te stellen dat de onder druk van de steeds wijzigende wetgeving en andere, hierboven geschetste, omgevingsfactoren, versnelde uitrol in de eerste helft van 2022 niet zonder veiligheidsincidenten gepaard ging. Hierdoor heeft Fluvius moeten ingrijpen en werden extra veiligheidsmaatregelen opgelegd vanaf mei 2022 (invoering ‘vierogenprincipe’).

4.7 Gevolgen van deze game changers en andere omstandigheden

De combinatie van de voorheen beschreven omstandigheden leidde in het jaar 2022 tot onvoorspelbare, sterke periodieke schommelingen in het aantal te plaatsten digitale meters waarop het zeer moeilijk anticiperen is.

Er kan moeilijk verwacht worden van een organisatie dat ze haar organisatie zodanig inricht dat zij op elk ogenblik klaar is om een maximale verwachte piek op te vangen. Eerder wordt dan gericht op het kunnen aanpakken van de gemiddelde te verwachten aantallen, waardoor bij extreme pieken wel achterstanden kunnen opgelopen worden.

5 Overleg en afstemming met stakeholders en VREG

De hoger beschreven omstandigheden zijn niet ongekend voor de VREG en het is ook niet voor het eerst dat Fluvius er de aandacht van de VREG op trekt.

De problematiek werd in het algemeen toegelicht op een overlegmeeting tussen Fluvius en de VREG van 28 september 2022.

Op 13 december 2022 en 4 mei 2023 heeft Fluvius ook specifieke meetings over de problematiek van het uitrolprogramma met de VREG gehad.

Fluvius heeft de VREG gemeld dat zij de ‘Versnellingsaannemers’ zou inschakelen voor de plaatsing van digitale meters bij netgebruikers met decentrale productie-installaties (waar dit voorheen enkel gebeurde via eigen personeel en reguliere aannemers van Fluvius) om zodoende een inhaalbeweging tot stand te brengen. Dit plan werd concreet toegelicht op de overlegvergadering van 13 december 2022¹⁵.

Fluvius had de redelijke verwachting dat een succesvolle uitvoering van deze inhaalbeweging niet tot een vaststelling van in gebreke blijven door de VREG zou leiden. Toch heeft de VREG midden 2023 (dit is meer dan negen maanden na de melding van de problematiek door Fluvius en meer dan zes maanden nadat het plan van aanpak – de inhaalbeweging – door Fluvius voorgesteld en

¹⁵ Hierbij mag niet uit het oog verloren worden dat de ‘Versnellingsaannemers’ oorspronkelijk ingeschakeld werden voor een andere doelstelling, nl. het helpen realiseren van de versnelde uitrol die de Vlaamse Regering oplegde aan de distributienetbeheerders vanaf midden 2020 (dus nadat Fluvius reeds gestart was met de uitrol van digitale meters overeenkomstig de uitrolverplichting die ingegaan was op 1 juli 2019).

opgestart werd) de distributienetbeheerders in gebreke geteld omtrent de vermeende laattijdigheid.

Fluvius heeft niet alleen de VREG hiervan op de hoogte gehouden. De voortgang van en de acties die Fluvius nam om de uitrol van digitale meters bij klanten met decentrale productie te bewerkstelligen, waren ook voorwerp van verschillende stakeholdersmeetings waarop ook de VREG uitgenodigd werd¹⁶.

6 Correctie en nuancering van de VREG-cijfers

In de brief van 29 juni 2023 maakt de VREG een berekening van het aantal laattijdig geplaatste digitale meters na aanmelding van nieuwe en bijkomende decentrale productie-installaties en uitbreidingen van bestaande installaties. Deze berekening is gebaseerd op de maandelijkse rapportering die Fluvius aan de VREG bezorgt, zoals door de VREG gevraagd na het overleg op 13 december 2022. Hierbij dient Fluvius elke maand tegen uiterlijk de 15de dag van de daarop volgende maand via een door de VREG bepaalde template (excel) een overzicht te geven van de aangemelde installaties voor lokale productie, met oa. de datum waarop bij deze verbruiksplaats effectief een digitale meter werd geplaatst.

De door de VREG in haar brief van 29 juni 2023 vermelde resultaten gaan uit van de cijfers uit de maandelijks door Fluvius aangeleverde rapporten tot en met de e-mail van 12 mei 2023, zoals vermeld op het einde van punt 2.1 van de brief van de VREG.

Wij stellen echter vast dat de conclusies die de VREG trekt, na door haar uitgevoerde berekeningen op de door Fluvius op basis van de template gerapporteerde cijfers, niet correct zijn. Dit is te verklaren door het feit dat de VREG Fluvius gevraagd heeft om al op 15de dag van de daarop volgende maand te rapporteren over de aanmeldingen in die maand. De correcties die hierna vermeld worden, konden daardoor nog niet uitgevoerd worden op de gerapporteerde cijfers. Bovendien moet het aantal van de vermeend laattijdig geplaatste meters ook genuanceerd worden in het licht van de inspanningen die Fluvius geleverd heeft om de gevolgen van de hiervoor geschetste omstandigheden op te vangen.

6.1 Rechtzettingen voor de cijfers binnen de door de VREG beoordeelde periodes

6.1.1 Voorafgaande verduidelijkingen bij de maandelijkse rapportering

Zoals aangegeven, dient Fluvius elke maand uiterlijk tegen de 15de dag van de maand een overzicht te verstrekken van alle aanmeldingen van decentrale productie, zowel nieuwe als bijkomende als uitbreidingen van bestaande installaties, tot en met het einde van de voorgaande maand. Fluvius voldoet aan deze opgelegde timing door de lijst te trekken van alle nieuwe aanmeldingen, zonder dat eerst een noodzakelijke controle kan gebeuren. Op vraag van de VREG stuurt Fluvius dus een “foto” of een momentopname van de ruwe gegevens op dat ogenblik. Dit

¹⁶ Op 30 september 2022 en 10 februari 2023.

maakt dat elke maand een cijfer van de aanmeldingen gerapporteerd wordt, dat nadien gecorrigeerd moet worden. Dit kan oa. doordat eenzelfde installatie meerdere keren werd aangemeld, doordat de klant foutieve aanmeldingen deed en deze nadien corrigeerde, doordat de klant een gekeurde installatie niet tijdig aanmeldde en pas later – na vaststelling door Fluvius – dit alsnog deed, enz.

Door deze rapporteringsmethode stellen we vast dat de VREG haar berekeningen – minstens gedeeltelijk – maakte op niet volledig uitgezuiverde lijsten. Dit maakt dat wij voorbehoud maken bij de door de VREG in haar brief van 29 juni 2023 gehanteerde aantallen wat betreft aanmeldingen waarbij de digitale meter niet binnen de vereiste termijn na aanmelding van de installatie voor lokale productie zou geplaatst zijn:

- voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022: 8703 volgens berekening VREG;
- voor bijkomende PV-installaties of uitbreidingen van bestaande PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 31 januari 2023: 109 volgens berekening VREG;
- voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 oktober 2022: 7022 volgens berekening VREG.

In de volgende paragrafen verduidelijken wij de correcties die op bovenstaande aantallen dienen toegepast te worden na verder uitzuiveren van de aan de VREG gerapporteerde lijsten.

Het zorgvuldigheidsbeginsel verplicht de VREG ertoe een zo correct mogelijke feitevinding uit te voeren alvorens een sanctiebeslissing te nemen. Zoals hierna zal aangetoond worden, zou de VREG uitgaan van manifest verkeerde gegevens indien zij haar beslissing zou nemen op grond van de in haar brief van 29 juni 2023 weergegeven cijfers en zou zij bijgevolg een inbreuk plegen op haar informatie- en onderzoeksplicht alvorens een sanctiebeslissing te nemen.

Dat die cijfers gebaseerd zijn op door Fluvius zelf gerapporteerde gegevens, kan bezwaarlijk worden tegengeworpen worden aan Fluvius gezien het de vraagstelling van de VREG zelf is die er toe leidt dat Fluvius deze nog niet volledige uitgezuiverde gegevens aanlevert. Het kan Fluvius dus niet verweten worden dat zij ‘verkeerde’ cijfers zou hebben aangeleverd.

6.1.2 de rapportering bevat nog grootverbruiksmetingen

Wij stellen vast dat in de nog niet uitgezuiverde lijsten die aan de VREG moesten bezorgd werden, toegangspunten opgenomen zijn van netgebruikers die decentrale productie-installaties < of gelijk aan 10 kVA aangemeld hebben, maar die een grootverbruiksmeting (AMR/MMR) hebben en dus niet onder de verplichting van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid van het Energiebesluit vallen.

Na controle van alle gerapporteerde aanmeldingen komen we tot de conclusie dat in de aantallen vermeld in de brief van de VREG volgende grootverbruiksmetingen in mindering gebracht moeten worden:

- voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022: **211** van de 8703 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/01/2022 t.e.m. 31/01/2022: 34;
- vanaf 01/02/2022 t.e.m. 28/02/2022: 56;
- vanaf 01//2022 t.e.m. 31/03/2022: 14;
- vanaf 01/04/2022 t.e.m. 30/04/2022: 21;
- vanaf 01/05/2022 t.e.m. 31/05/2022: 33;
- vanaf 01/06/2022 t.e.m. 30/06/2022: 53.

- Voor bijkomende PV-installaties of uitbreidingen van bestaande PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 31 januari 2023: **2** van de 109 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/06/2022 t.e.m. 30/06/2022: 1;
- vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 1.

- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 oktober 2022: **117** van de 7022 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/07/2022 t.e.m. 31/07/2022: 25;
- vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 28;
- vanaf 01/09/2022 t.e.m. 30/09/2022: 33;
- vanaf 01/10/2022 t.e.m. 31/10/2022: 31.

6.1.3 de rapportering bevat nog installaties in dienst genomen voor 1 januari 2021

Wij stellen tevens vast dat in de nog niet uitgezuiverde lijsten die aan de VREG moesten bezorgd worden, toegangspunten opgenomen zijn van netgebruikers die decentrale productie-installaties < of gelijk aan 10 kVA aangemeld hebben, maar bij wie de decentrale productie-installatie geplaatst en in dienst genomen (gekeurd) is vóór 1 januari 2021 waardoor deze dus niet onder de verplichting van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid vallen¹⁷.

Het gaat hier zowel om door de klant laattijdig aangemelde installaties als rechtzettingen na vaststelling door Fluvius dat reeds in dienst genomen installaties niet werden aangemeld.

Na controle van alle gerapporteerde aanmeldingen komen we tot de conclusie dat in de aantallen vermeld in de brief van de VREG volgende installaties in dienst genomen vóór 1 januari 2021 dienen in mindering te worden gebracht:

¹⁷ Gezien het Grondwettelijk Hof in haar arrest van 14 januari 2021 de bepalingen van de (middels dat arrest vernietigde) artikelen 15.3.5/12 en 4.1.30/1 van het Energiedecreet handhaafde voor het verleden.

- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022: **866** van de 8703 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/01/2022 t.e.m. 31/01/2022: 206;
- vanaf 01/02/2022 t.e.m. 28/02/2022: 153;
- vanaf 01//2022 t.e.m. 31/03/2022: 83;
- vanaf 01/04/2022 t.e.m. 30/04/2022: 95;
- vanaf 01/05/2022 t.e.m. 31/05/2022: 193;
- vanaf 01/06/2022 t.e.m. 30/06/2022: 136.

- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 oktober 2022: **420** van de 7022 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/07/2022 t.e.m. 31/07/2022: 73;
- vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 114;
- vanaf 01/09/2022 t.e.m. 30/09/2022: 111;
- vanaf 01/10/2022 t.e.m. 31/10/2022: 122.

6.1.4 de rapportering bevat nog installaties waar complexe werken nodig zijn voor de digitale meter kan geplaatst worden

Wij stellen vast dat in de nog niet uitgezuiverde lijsten die aan de VREG moesten bezorgd werden, toegangspunten opgenomen zijn van netgebruikers die decentrale productie-installaties < of gelijk aan 10 kVA aangemeld hebben, maar waar een complex werk (sanering, overkoppeling, verzwaring) waarvoor doorgaans ook een voorafgaand akkoord van de netgebruiker nodig is opdat Fluvius de werken kan aanvatten in welke gevallen we voor de timing afhankelijk zijn van een actie van de klant.

Na controle van alle gerapporteerde meldingen komen we tot de conclusie dat in de aantallen vermeld in de brief van de VREG volgende saneringen dienen in mindering te worden gebracht:

- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022: **282** van de 8703 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/01/2022 t.e.m. 31/01/2022: 26;
- vanaf 01/02/2022 t.e.m. 28/02/2022: 29;
- vanaf 01//2022 t.e.m. 31/03/2022: 30;
- vanaf 01/04/2022 t.e.m. 30/04/2022: 41;
- vanaf 01/05/2022 t.e.m. 31/05/2022: 76;
- vanaf 01/06/2022 t.e.m. 30/06/2022: 80.

- Voor bijkomende PV-installaties of uitbreidingen van bestaande PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 31 januari 2023: **6** van de 109 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 2;
- vanaf 01/09/2022 t.e.m. 30/09/2022: 4.

- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 oktober 2022: **511** van de 7022 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/07/2022 t.e.m. 31/07/2022: 101;
- vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 95;
- vanaf 01/09/2022 t.e.m. 30/09/2022: 154;
- vanaf 01/10/2022 t.e.m. 31/10/2022: 161.

6.1.5 de rapportering bevat nog installaties waar sprake is van een weigering van de digitale meter door de netgebruiker

Wij stellen vast dat in de nog niet uitgezuiverde lijsten die aan de VREG moesten bezorgd worden, toegangspunten opgenomen zijn van netgebruikers die decentrale productie-installaties < of gelijk aan 10 kVA aangemeld hebben, maar die nadien de plaatsing van de digitale meter expliciet hebben geweigerd. Daardoor is Fluvius in de onmogelijkheid om de digitale meter te plaatsen binnen de wettelijk voorziene termijnen. De termijn waarbinnen de digitale meter in dat geval kan geplaatst worden hangt af van het juridische traject dat in dergelijke gevallen moet doorlopen worden.

Na controle van alle gerapporteerde aanmeldingen komen we tot de conclusie dat in de aantallen vermeld in de brief van de VREG volgende expliciete weigeringen dienen in mindering te worden gebracht:

- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022: **245** van de 8703 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/01/2022 t.e.m. 31/01/2022: 25;
- vanaf 01/02/2022 t.e.m. 28/02/2022: 41;
- vanaf 01//2022 t.e.m. 31/03/2022: 31;
- vanaf 01/04/2022 t.e.m. 30/04/2022: 33;
- vanaf 01/05/2022 t.e.m. 31/05/2022: 73;
- vanaf 01/06/2022 t.e.m. 30/06/2022: 42.

- Voor bijkomende PV-installaties of uitbreidingen van bestaande PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 31 januari 2023: **16** van de 109 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/04/2022 t.e.m. 30/04/2022: 2;

- vanaf 01/05/2022 t.e.m. 31/05/2022: 5;
 - vanaf 01/06/2022 t.e.m. 30/06/2022: 1;
 - vanaf 01/07/2022 t.e.m. 31/07/2022: 1;
 - vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 3;
 - vanaf 01/09/2022 t.e.m. 30/09/2022: 2;
 - vanaf 01/10/2022 t.e.m. 31/10/2022: 2.
- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 oktober 2022: **303** van de 7022 vermeld door VREG

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen:

- vanaf 01/07/2022 t.e.m. 31/07/2022: 56;
- vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 68;
- vanaf 01/09/2022 t.e.m. 30/09/2022: 92;
- vanaf 01/10/2022 t.e.m. 31/10/2022: 87.

6.2 Nuancering van VREG-cijfers: inhaalbeweging

Naast de opmerkingen en bijstellingen vermeld onder 6.1 merken we ook dat de VREG in haar berekeningen geen rekening houdt met de inhaalbeweging die Fluvius na overleg met de VREG georganiseerd heeft toen duidelijk werd dat de belangrijke periodieke schommelingen van plaatsingen digitale meters en enorme stijging van nieuwe aanmeldingen van decentrale productie-installaties in 2022 resulteerden in capaciteitsproblemen voor de plaatsing van de digitale meter.

Zoals de VREG ook aangeeft in haar brief van 29 juni 2023 werd de regulator reeds in september 2022 door Fluvius op de hoogte gesteld van de capaciteitsproblemen waarmee de reguliere werking van Fluvius geconfronteerd werd door de gelijktijdige stijgingen van aanmeldingen van zonnepanelen en de verzoeken tot plaatsing van een digitale meter op aanvraag, naast de stabiel blijvende aansluitingsaanvragen door klanten. Fluvius gaf op dat ogenblik onmiddellijk aan dat zij haar bestaande processen zou aanpassen, alsook een inhaalbeweging zou organiseren teneinde de opgelopen achterstanden weg te werken.

In het overleg van 13 december 2022 heeft Fluvius deze inhaalbeweging verder geconcretiseerd en het plan van aanpak toegelicht aan de VREG. Ondertussen werden addenda bij de contracten van de drie consortia van Versnellingsaannemers onderhandeld en opgesteld om de plaatsing van digitale meters na aanmelding van een decentrale productie-installatie < of gelijk aan 10kVA door deze aannemers mogelijk te maken. Tevens werden de nodige ICT-aanpassingen doorgevoerd om dergelijke opdrachten te kunnen opmaken, uitvoeren en terugmelden.

In een brief van 22 december 2022 bevestigde de VREG dat ze akte had genomen van het voorgestelde actieplan en benadrukte ze het belang van het wegwerken van de historische achterstand in het eerste kwartaal van 2023. Zoals hieronder zal blijken heeft Fluvius de achterstand ook effectief voor een groot deel weggewerkt voor zij de ingebrekestelling van 29 juni 2023 ontving. Gezien de problematiek reeds geruime tijd door Fluvius werd aangekaart bij de VREG en de inhaalbeweging na overleg met de VREG werd uitgevoerd en de VREG de vooruitgang

daarvan heeft opgevolgd, menen wij dat rekening moet gehouden worden met het resultaat van de inhaalbeweging (vertrouwensbeginsel).

Concreet hebben de bijkomende inspanningen van Fluvius ertoe geleid dat dankzij de inhaalbeweging in het eerste kwartaal van 2023 onderstaande aantallen digitale meters alsnog konden geplaatst worden waardoor een belangrijk deel van de historische achterstand werd weggewerkt:

- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 30 juni 2022: **5784** bijkomende plaatsingen dankzij de inhaalbeweging.

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen digitale meters voor de betrokken maanden die konden geplaatst worden:

- vanaf 01/01/2022 t.e.m. 31/01/2022: 418;
- vanaf 01/02/2022 t.e.m. 28/02/2022: 534;
- vanaf 01/03/2022 t.e.m. 31/03/2022: 499;
- vanaf 01/04/2022 t.e.m. 30/04/2022: 931;
- vanaf 01/05/2022 t.e.m. 31/05/2022: 1691;
- vanaf 01/06/2022 t.e.m. 30/06/2022: 1711.

- Voor bijkomende PV-installaties of uitbreidingen van bestaande PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 januari 2022 tot en met 31 januari 2023: **41** bijkomende plaatsingen dankzij de inhaalbeweging.

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen digitale meters voor de betrokken maanden die konden geplaatst worden:

- vanaf 01/02/2022 t.e.m. 28/02/2022: 2;
- vanaf 01/03/2022 t.e.m. 31/03/2022: 2;
- vanaf 01/04/2022 t.e.m. 30/04/2022: 1;
- vanaf 01/05/2022 t.e.m. 31/05/2022: 3;
- vanaf 01/06/2022 t.e.m. 30/06/2022: 3;
- vanaf 01/07/2022 t.e.m. 31/07/2022: 6;
- vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 10;
- vanaf 01/09/2022 t.e.m. 30/09/2022: 8;
- vanaf 01/10/2022 t.e.m. 31/10/2022: 2;
- vanaf 01/11/2022 t.e.m. 30/11/2022: 2;
- vanaf 01/12/2022 t.e.m. 31/12/2022: 2.

- Voor nieuwe PV-installaties aangemeld in de periode vanaf 1 juli 2022 tot en met 31 oktober 2022: **3751** bijkomende plaatsingen dankzij de inhaalbeweging.

Uitgesplitst per geïmpacteerde aanmeldingsmaand gaat het om volgende aantallen digitale meters voor de betrokken maanden die konden geplaatst worden:

- vanaf 01/07/2022 t.e.m. 31/07/2022: 1099;
- vanaf 01/08/2022 t.e.m. 31/08/2022: 1026;
- vanaf 01/09/2022 t.e.m. 30/09/2022: 900;
- vanaf 01/10/2022 t.e.m. 31/10/2022: 725.

De hierboven in punt 6.2 weergegeven cijfers, zijn dus allemaal digitale meters die konden geplaatst worden in het kader van de inhaalbeweging en zijn het resultaat van een doorgedreven belangrijke inspanning van Fluvius om in de gegeven en eerder reeds geschetste omstandigheden toch zoveel mogelijk digitale meters te plaatsen bij klanten met decentrale productie.

Volgens ons moet de VREG dus rekening houden met deze cijfers wanneer zij een beslissing neemt over het al dan niet opleggen van een sanctie ingevolge de ingebrekestelling van 29 juni 2023.

Onder voorbehoud van hetgeen onder punt 7 van deze nota uiteengezet wordt, zijn de realistische cijfers waarmee de VREG moet rekening houden, dus als volgt:

PLAATSING DM BUITEN TERMIJN	VOOR NIEUWE PV- INSTALLATIES AANGEMELD IN DE PERIODE VANAF 1/01/2022 TOT EN MET 30/06/2022	VOOR BIJKOMENDE PV- INSTALLATIES OF UITBREIDINGEN VAN BESTAANDE PV-INSTALLATIES AANGEMELD IN DE PERIODE VANAF 1/01/2022 TOT EN MET 31/01/2023	VOOR NIEUWE PV- INSTALLATIES AANGEMELD IN DE PERIODE VANAF 1/07/2022 TOT EN MET 31/10/2022
BEREKENING VREG IN BRIEF 29/06/2022	8703	109	7022
RECHTZETTING MBT GROOTVERBRUIKSMETINGEN	-211	-2	-117
RECHTZETTING MBT INSTALLATIES IN DIENST GENOMEN VOOR 01/01/2021	-866	nvt	-420
RECHTZETTING MBT SANERINGEN	-282	-6	-511
RECHTZETTING MBT WEIGERINGEN	-245	-16	-303
RECHTZETTING MBT INHAALBEWEGING	-5784	-41	-3751
NOG LOPENDE DOSSIERS WAARBIJ TERMIJN VERSTREKEN IS	1315	44	1920

Hierbij wensen we aan te stippen dat de nog lopende dossiers, waar dus de digitale meter nog niet geplaatst is en de wettelijke termijn overschreden is, door Fluvius actief opgevolgd worden. We engageren ons om deze binnen de door de VREG in het tweede onderdeel van de ingebrekestelling voorziene termijn, dit is tegen eind 2023¹⁸, op te lossen:

- ofwel door alsnog de digitale meter te plaatsen;

¹⁸ Ook in dit geval moet uiteraard eveneens rekening gehouden worden met een bepaald percentage aan digitale meters dat niet binnen die termijn zal kunnen geplaatst worden ingevolge diverse omstandigheden zoals noodzakelijke saneringswerken, overmacht...

- ofwel door een juridisch traject opgestart te hebben van zodra de intentie om te weigeren kan aangetoond worden.

7 Totaal aantal geplaatste digitale meters bij decentrale productie < of = 10 kVA sedert uitrol

In hoofdstuk 6 van deze verweernota werd een correctie en nuancering toegepast op de resultaten die de VREG weergeeft, gebaseerd op de rapportering die zij ontving tot 12 mei 2023 en die betrekking had op de door de VREG in haar ingebrekestelling geïmplementeerde periodes. In datzelfde hoofdstuk hebben we de nodige correcties op die cijfers toegepast (6.1) en hebben we ook de belangrijke inspanningen die Fluvius via de inhaalbeweging voor de betrokken periodes geleverd heeft in het licht van de eerder beschreven omstandigheden in rekening gebracht (6.2).

Gezien de vele uitdagingen waarmee de distributienetbeheerders geconfronteerd werden (cfr. supra) is het volgens ons echter relevanter te kijken naar het totaal aantal geplaatste digitale meters bij netgebruikers die een decentrale productie-installatie hebben aangemeld sedert de start van de uitrol tot op heden.

Op een totaal aantal van ongeveer 231.000 aangemelde decentrale productie-installaties < of gelijk aan 10 kVA sedert de start van de uitrol van de digitale meter zijn er op heden 31.465 digitale meters nog niet geplaatst, waarvan voor 17.819 gevallen de termijn binnen dewelke de digitale meter moet geplaatst worden, nog niet verstreken is. Het aantal meters dat dus nog moet geplaatst worden en waarvoor de termijn is verstreken, is op heden dus gelijk aan 13.646, hetgeen overeenkomt met een percentage van 6%. Met andere woorden, zijn de distributienetbeheerders er in geslaagd om bij 94% van alle klanten die een decentrale productie-installatie hebben aangemeld sedert de start van de uitrol, een digitale meter te plaatsen¹⁹. In het percentage van 6% zitten wel ook nog dossiers van netgebruikers bij wie eerst complexe werken nodig zijn (en van wie we mogelijk nog geen getekende offertes kregen of zullen krijgen) en met dossiers van netgebruikers die de digitale meter weigeren.

Hieruit blijkt dat de distributienetbeheerders een meer dan behoorlijke inspanning geleverd hebben. Het behaalde resultaat van het aantal geplaatste meters bij klanten met decentrale productie < of gelijk aan 10 kVA valt binnen een aanvaardbare marge.

¹⁹ Hierbij dient immers ook rekening gehouden te worden met de klanten bij wie in het kader van de reguliere uitrol al of intussen ook een digitale meter werd geplaatst.

8 Beoordeling van de ingebrekestelling

8.1 Aanpassing en nuancering van de door de VREG vermelde aantallen laattijdig geplaatste meters

Wij hebben vooreerst vastgesteld dat de cijfers van de VREG van de vermeend laattijdig geplaatste digitale meters voor de betrokken periodes in toepassing van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid, niet overeenkomen met de volledige en effectieve realiteit.

Zoals uiteengezet in onderdelen 6.1.2 tot en met 6.1.5 van deze verweernota, zijn er een belangrijk aantal gevallen die objectief kunnen verwijderd worden.

Fluvius heeft met de inhaalbeweging ook een zeer belangrijke inspanning geleverd om de digitale meter zo snel mogelijk te plaatsen bij klanten die decentrale productie aanmeldden in 2022. Dit is beschreven in onderdeel 6.2 van de verweernota.

Er blijft dan nog een hoeveelheid digitale meters die nog moeten geplaatst worden bij klanten die decentrale productie aanmeldden in 2022 (en waarvoor Fluvius zich engageert om dit tegen eind 2023 opgelost te krijgen²⁰) maar zoals toegelicht in hoofdstuk 7 van deze verweernota, dient een en ander in perspectief geplaatst te worden ten aanzien van de totale succesfactor van Fluvius inzake de plaatsing van digitale meters bij netgebruikers met een decentrale productie-installatie < of gelijk aan 10 kVA sedert de start van de uitrol van de digitale meter. Met een totaal percentage van minimum 94% geplaatste digitale meters bij die klanten kan hier zeker niet gesproken worden van een belangrijke niet conformiteit ten aanzien van de uitrolverplichting van artikel 3.1.52, §1 Energiebesluit en van het vijfde lid van dat artikel.

Indien de VREG toch anders zou besluiten en over zou gaan tot het opleggen van een sanctie, zou dit een inbreuk zijn op het eerder geschetste vertrouwensbeginsel. Het zou ook een inbreuk zijn op de bepalingen van artikel 13.3.1 van het Energiedecreet²¹ en op het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur dat inhoudt dat er geen kennelijke wanverhouding mag zijn tussen de feiten die aan de sanctie ten grondslag liggen en de sanctie die op grond van die feiten zou worden opgelegd (redelijkheidsbeginsel).

8.2 Bijkomende decentrale productie en uitbreiding van bestaande installaties

De distributienetbeheerders formuleren voorbehoud omtrent de ingebrekestelling en een eventuele sanctie die daaraan zou gekoppeld worden, in zoverre dit betrekking heeft op de verplichting tot het plaatsen van een digitale meter voor bestaande decentrale productie-

²⁰ Onder het hiervoor reeds geformuleerde voorbehoud dat dit nooit volledig kan lukken gezien er altijd gevallen van complexe werken, acties klanten, overmacht zijn.

²¹ In haar ingebrekestelling van 29 juni 2023 verwijst de VREG naar de algemene procedure van artikel 13.3.1 Energiedecreet, volgens dewelke de VREG een discretionaire bevoegdheid heeft inzake het nemen van een sanctie in deze aangelegenheid.

installaties < of gelijk aan 10 kVA die uitgebreid worden of waar een bijkomende installatie geplaatst wordt.

De Vlaamse Regering heeft de verplichting om ook bij voorrang bij dergelijke installaties een digitale meter te plaatsen immers opgenomen in artikel 3.1.52, §1, vijfde lid Energiebesluit, zonder dat specifiek daarvoor eerst een kostenbatenanalyse werd uitgevoerd.

Dit is nochtans vereist door artikel 4.1.22/2 van het Energiedecreet dat voor het overige enkel de uitrol bij voorrang van digitale meters voorziet ingeval van nieuwe lokale productie installaties.

Gezien artikel 3.1.52, §1, vijfde lid, wat die installaties betreft, bijgevolg niet rechtsgeldig is ingevoerd, kunnen de distributienetbeheerders ook niet gesanctioneerd worden bij de niet naleving ervan.

8.3 Rechtvaardiging inzake de plaatsingstermijn

In de mate de digitale meters niet bij alle betrokken toegangspunten tijdig geplaatst werden in toepassing van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid van het Energiebesluit, menen wij dat daarvoor voldoende rechtvaardigende redenen voorhanden zijn, waarmee de VREG moet rekening houden als zij een beslissing over een eventuele sanctie neemt.

Zoals in hoofdstuk 2 uiteengezet is Fluvius geconfronteerd met een weinig stabiel wetgevend kader, dit zelfs nog los van de onvoorziene omstandigheden die zich in de voorbije jaren hebben gemanifesteerd. De versnelling die de wetgeving 'en cours de route' oplegde, noodzaakte Fluvius tot het heronderhandelen van de bestaande contracten en het uitbesteden van nieuwe opdrachten, wat binnen het kader van de wetgeving overheidsopdrachten niet zonder de nodige diligentie en tijd kan. Het succesvolle vernietigingsberoep van o.m.de VREG tegen de overgangsregeling in de wetgeving voor de terugdraaiende teller, sloeg het maatschappelijk draagvlak voor de digitale meter, in eerste instantie bij de eigenaars van zonnepanelen maar gaandeweg ook bij de brede bevolking, bijna volledig weg.

Daarbovenop kwamen de gevolgen van de vermelde disruptieve, onvoorziene omstandigheden die op hun beurt een ernstige impact hadden op het uitrolprogramma. De gevolgen van de corona-crisis met de stijgende prijzen vanaf midden 2021 en de verschuiving naar meer hernieuwbare verwarmingstechnieken ten gevolge van de bevoorradingscrisis die volgde op de Oekraïne-oorlog, leidden op hun beurt dan weer tot onvoorspelbare periodieke schommelingen in het aantal te plaatsen digitale meters en een opvallende piek in het aantal aanmeldingen eind 2022.

Doorheen dit alles werd Fluvius geconfronteerd met de gewoonlijk te verwachten problemen bij een dergelijke uitrol: aanpassingen in het programma ingevolge 'lessons learned' betreffende veiligheid; leertraject bij aannemers; aanvoerproblemen van de digitale meters en randmaterialen...

Dit alles leidt de distributienetbeheerders tot de vaststelling dat een geïsoleerde kijk op de mate waarin zij de verplichting van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid uitvoeren, zonder rekening te houden

met de realiteit en alle omgevingsfactoren, een kortzichtige benadering van het probleem zou inhouden. De verplichtingen beschreven in het vijfde lid van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid kunnen immers niet los gezien worden van de andere verplichtingen in dat artikel en van de marktsituatie en maatschappelijke omgeving in het algemeen.

Daarmee rekening houdend, kan immers niet anders geoordeeld worden dan dat Fluvius, uitgaande van een plaatsing in 94% van alle toegangspunten met aanmelding van decentrale productie sedert de start van de uitrol tot op heden, een succesvolle uitvoering van de verplichting om met voorrang meters te plaatsen bij laagspanningsklanten met decentrale productie heeft uitgevoerd.

De distributienetbeheerders menen daarom dat het eerste onderdeel van de ingebrekestelling (onderdeel 3.2.1 van de brief van de VREG van 29 juni 2023) niet tot een sanctie kan en mag leiden. In tegenovergesteld geval, zou de VREG immers een onredelijke beslissing nemen die in zou gaan tegen de redelijke verwachtingen die bij de distributienetbeheerders gewekt waren.

De distributienetbeheerders zullen alle redelijke inspanningen leveren om de digitale meter te plaatsen bij de 6% resterende aantallen netgebruikers bij wie die nog niet geplaatst werd (onderdeel 3.2.2 van de brief van de VREG van 29 juni 2023).

9 Conclusie

Op grond van de argumenten uiteengezet in deze verweernota, menen de distributienetbeheerders dat er op heden geen redenen voorhanden zijn om een administratieve geldboete op te leggen wegens vermeende niet naleving van artikel 3.1.52, §1, vijfde lid van het Energiebesluit. Indien toch een boete opgelegd wordt, zou dit niet in verhouding staan ten aanzien van de feiten die in verband staan met deze niet naleving en die in deze verweernota uitgebreid geschetst en aangetoond zijn.

Al het mogelijke wordt in het werk gesteld om de resterende, beperkte, aantallen nog te plaatsen digitale meters bij laagspanningsnetgebruikers met decentrale productie, te plaatsen binnen de door de VREG in onderdeel 3.2.2 van haar brief van 29 juni 2023 vooropgestelde termijn.

Deze verweernota gaat onder voorbehoud van alle rechten van de distributienetbeheerders ten aanzien van de aantijgingen van de VREG in de ingebrekestelling van 29 juni 2023 en de beslissing die de VREG zal nemen na deze ingebrekestelling en houdt geen enkele nadelige erkenning terzake in.

Voor de distributienetbeheerders, Melle, 23 augustus 2023,

